

A reformáció kibontakozása és

hatásai

Korai reformációs kísérletek

- **John Wycliffe (1320-1384)**
angol teológus, reformátor
- elkezdte a pápát
antikrisztusnak, „Róma
büszke világi papjának”
nevezni.
- Elkezdte fordítani a bibliát

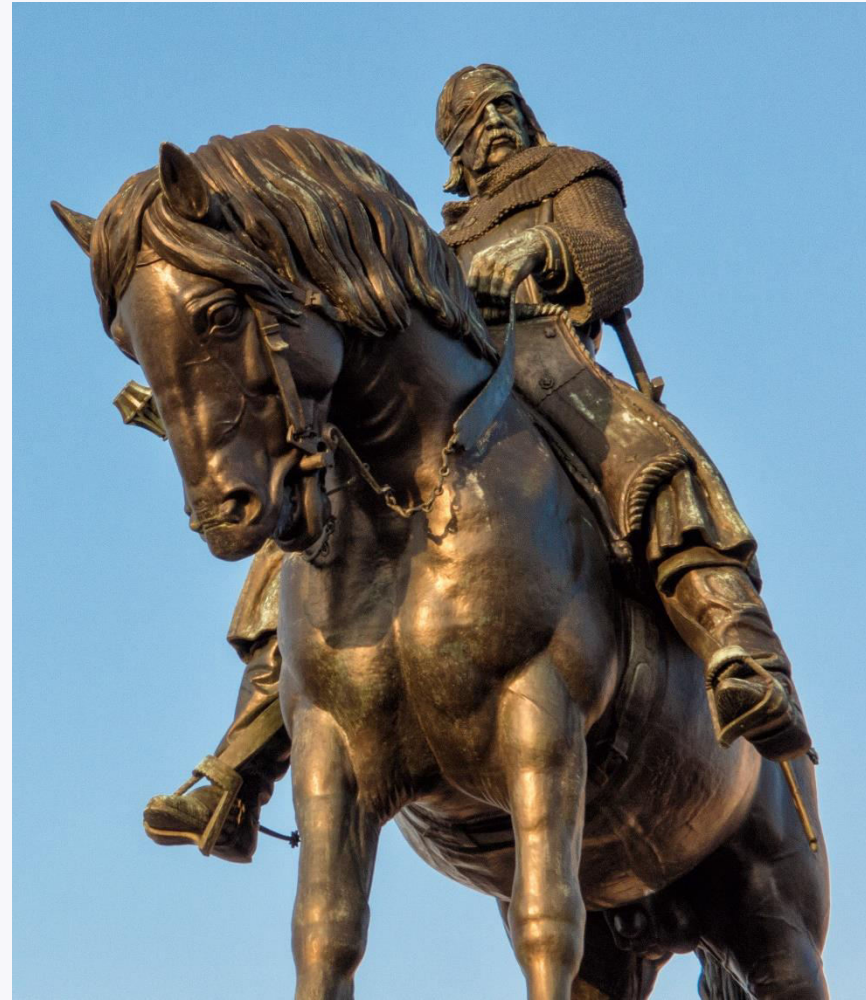
Korai reformációs kísérletek

- **Husz János** (Jan Hus, 1369-1415) követte John Wycliff tanait
- **A konstanzi zsinaton** (1414-1418) máglyahalálra ítélik tanai miatt (1415. július 6.)
- **Döntő szó – Luxemburgi Zsigmond** – magyar király és NRCS

Korai reformációs kísérletek

- A husziták (kelyhesek) militáns ágát Jan Zizka (Zsizska) vezette
- Sikeresen dacolt Zsigmond kereszties hadaival
- Szekérvár - védelem

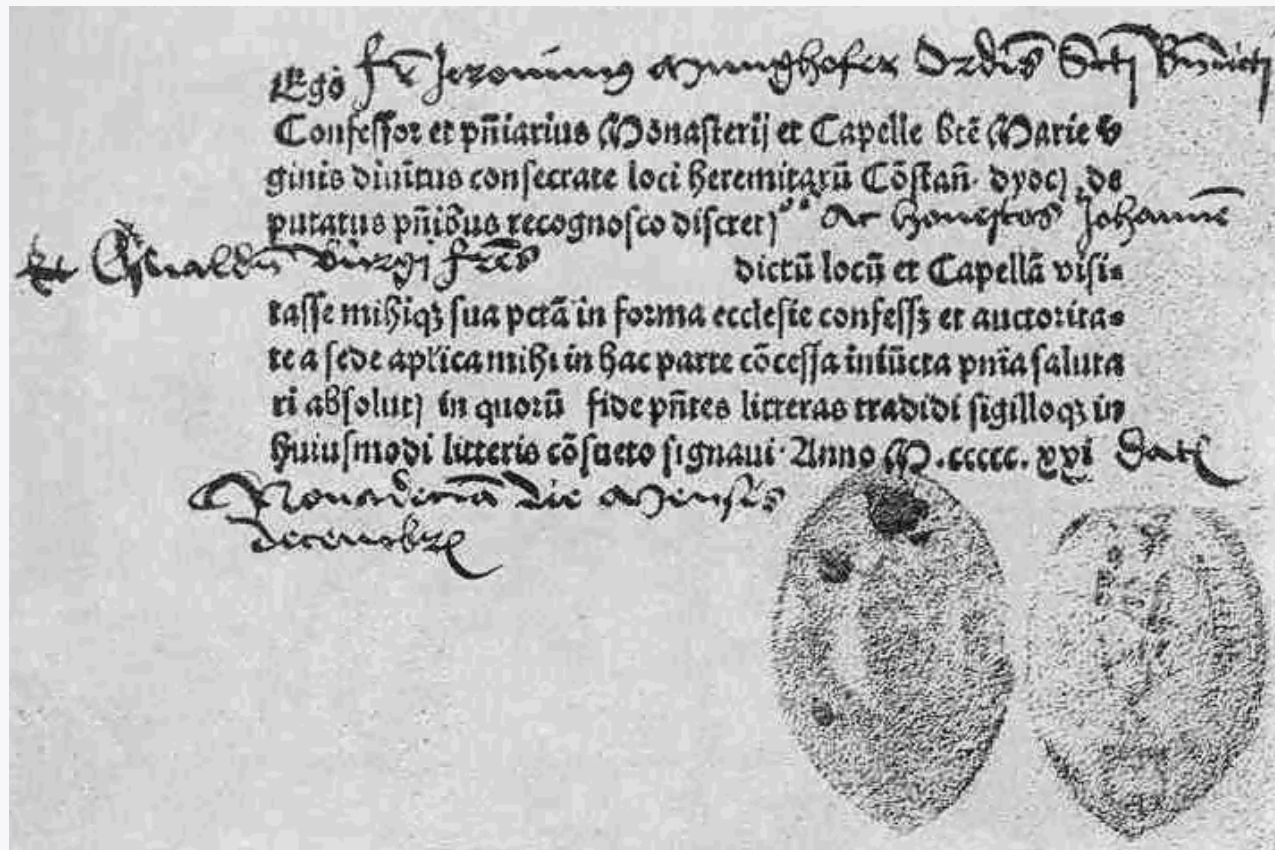
Korai reformációs kísérletek

SZEKÉR – ERŐDÍTMÉNY (SZEKÉRVÁR)

Előzmények és Luther fellépése

- X. Leó pápa» Szent Péter Székesegyház építési költségeit búcsúcédulákból kívánta fedezni
 - búcsúcédula: megvásárlásával felmentést lehetett nyerni a bocsánatos bűnök vagy a vezeklés alól.
- A papság fényűző élete s a reneszánsz pápák világias életmódja
- Általános elégedetlenség és felháborodás
- **Luther Márton** római útján megbizonyosodott a pápaság romlottságáról» búcsúcédulák árusítása
- Összefoglalta kifogásait a katolikus egyházzal szemben, és **1517. október 31-én** kifüggesztette vitairatát (95 pontban) a wittenbergi vártemplom kapujára

■ Búcsúcédula

Luther tanai

- Az ember egyedül Isten kegyelméből,
a hit által nyerheti el bűnei bocsánatát

***Tehát nincs szükség egyházi
közvetítésre!***

- Megkérdőjelezte a pápa hatalmát

- Elvetette a szerzetesség intézményét

- **Anyanyelvű igehirdetés!»**

lefordította a Bibliát

Követői az evangélium szó után az

evangélikus nevet kapták

(*lutheránusoknak* is hívták őket)

Következmények

- - A pápa kiátkozta Luthert, V. Károly NR-császár eretnekké nyilvánította
- - 1529- Luther követői megmaradhattak hitükön, de nem terjeszthették azt (*protestánsok*)
- - **Schmalkaldeni szövetség** (protestáns fejedelmek) és a császár közt kitört a háború
- - Császári sikerek» **augsburgi vallásbéke 1555**

***** Cuius regio, eius religio - elv**

Következmények

- **Münzer Tamás** vezetésével kialakult az *anabaptisták* (újrakereszteltek) irányzata» szélsőséges
- **1524-26: német parasztháború** (államhatalom megszüntetése, vagyonközösség)» a fejedelmek leverték
- **V. Károly** uralma megingott, 1555-ben lemond (politikai és vallási megosztottság)
- **1556** - spanyol trón – fia, **II. Fülöp** (központi hivatalok, zsoldoshads., Európa legerősebb katonai hatalma),
- A német tartományok (NRCS) - fia, **I. Ferdinánd**

Kálvini reformáció

- ***Kálvin János (Jean Calvin)***
francia születésű, Genf prédikátorra lett
- - Egyszerű és szegény egyházat hozott létre - semmilyen képet nem tűrt meg a templomban
- - Predesztináció (eleve elrendelés)
- - Elvetette a hierarchiát»
presbiterek és prédikátorok együtt igazgattak
- - A *kálvinizmus (református hit)* elterjedt: Svájc, Franciaország, Németalföld, Skócia,
Magyarország

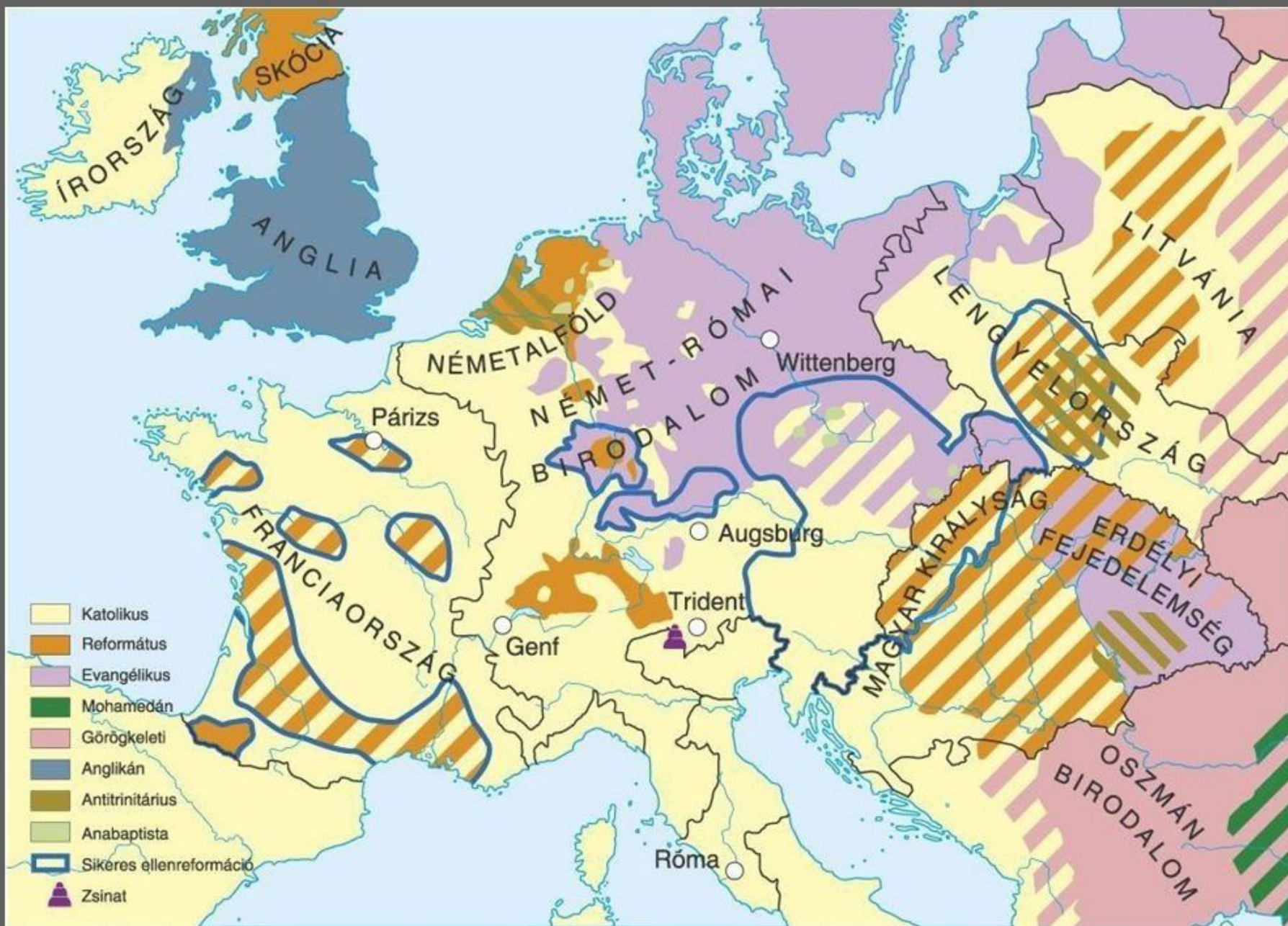
Vallási különbségek

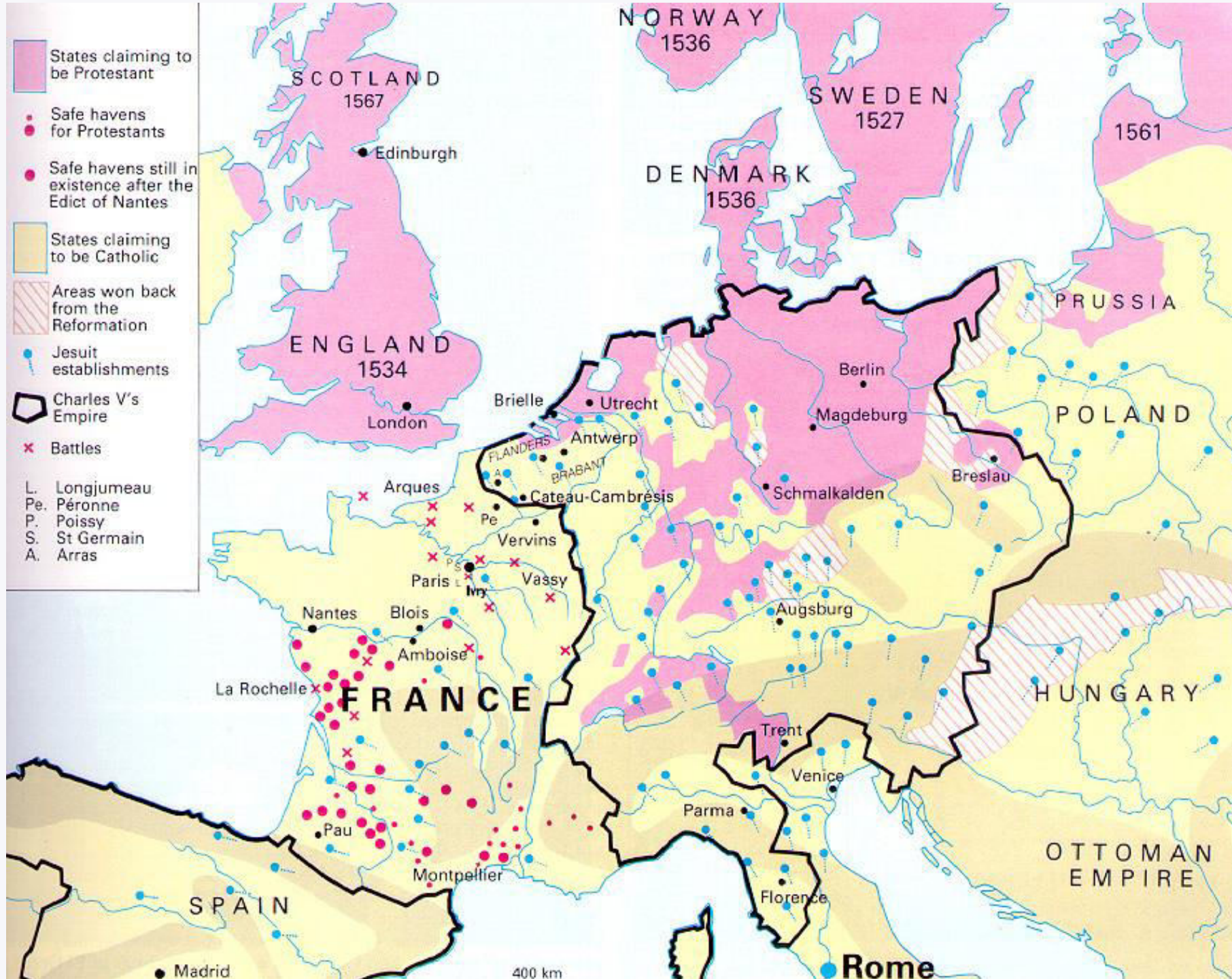
Római katolikus	Evangelikus (lutheránus)	Református (kálvinista)
A hit megismerése a Bibliából és a hagyományból lehetséges	A hit megismerése kizárólag a Bibliából lehetséges	
Az ember jó cselekedetekkel kiérdemelheti a kegyelmet	Egyedül a hit által válik hatékonnyá Krisztus áldozata	
A szentek és ereklyék tisztelete megengedett	A szentek és ereklyék tisztelete nem megengedett, ellenkezik a bibliai előírásokkal	
Hét szentség van	Mindössze két szentség van (keresztség, úrvacsora), de az úrvacsorával kapcsolatos nézetek eltérnek (a reformátusoknál az átváltozás nem a kenyérben megy végbe, hanem a hívekben)	
A templom díszítettsége az áhítatot fokozza	A képes ábrázolások kismértékben alkalmazhatók	Semmiféle ábrázolás, díszítés nem megengedhető
Papi nőtlenség	A cölibátus eltörlése	
Hit a tisztítótűzben	A tisztítótűz kitaláció, nem létezik	

A 7 szentség az egyh. kegyelmi életének megnyilvánulásai, s a hívők általuk részesülnek azokban a kegyelmekben, amelyeket Krisztus az egyházra bízott:

- Keresztség
- Bérmlás
- Eucharisztia (mise)
- Bűnbánat szentsége
- Betegek kenete
- Egyházi rend
- Házasság

A reformáció és a katolicizmus elterjedése a XVI-XVII. században

CALVIN

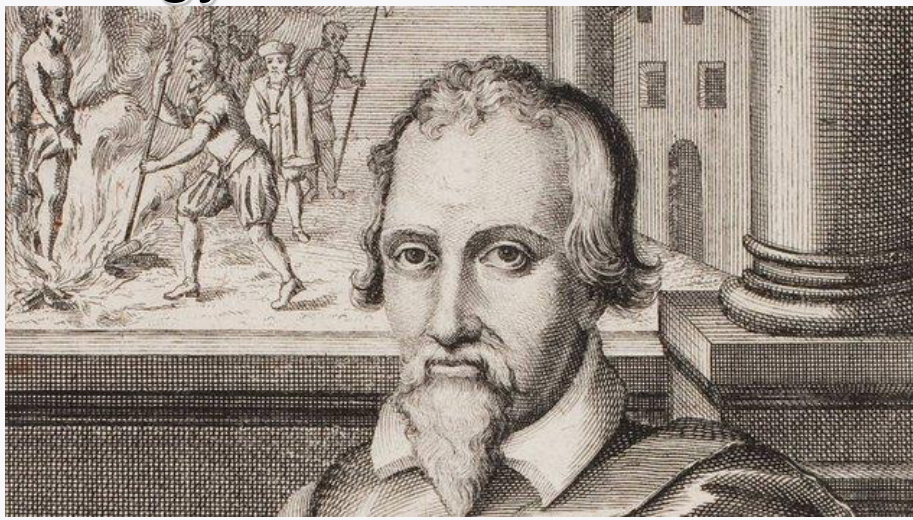

CALVIN
KLEIN

Antitrinitáriusok

- Szentháromság-tagadók
- Tagadták Krisztus isteni természetét és a Szentlélek létezését, valamint a predesztinációt
- ***Szervét Mihály*** spanyol orvos » máglyahalálra ítélték Genfben Kálvin János utasítására a művével együtt égették el
- *Vád* - eretnek véleményeket és istenkáromlásokat jelentetett meg a Szentháromságra, Krisztus személyére és a gyermekkeresztezésre vonatkozóan.

Az anglikán egyház

- **VII. Kelemen pápa 1530. március 7-én** visszautasította **VIII. Henrik angol király** azon kérését, amely az uralkodó házasságának felbontására irányult.
- Anglia elszakadt Rómától, az angol király megszüntette a pápai fennhatóságot országában, saját magát pedig az angol - anglikán - egyház fejévé tette.
- 1531-től kezdve a mindenkori angol király egyben az anglikán egyház vezetője

VIII. Henrik és Boleyn
Anna

Pápa: - Nem, Henrik. Nem válhatsz el

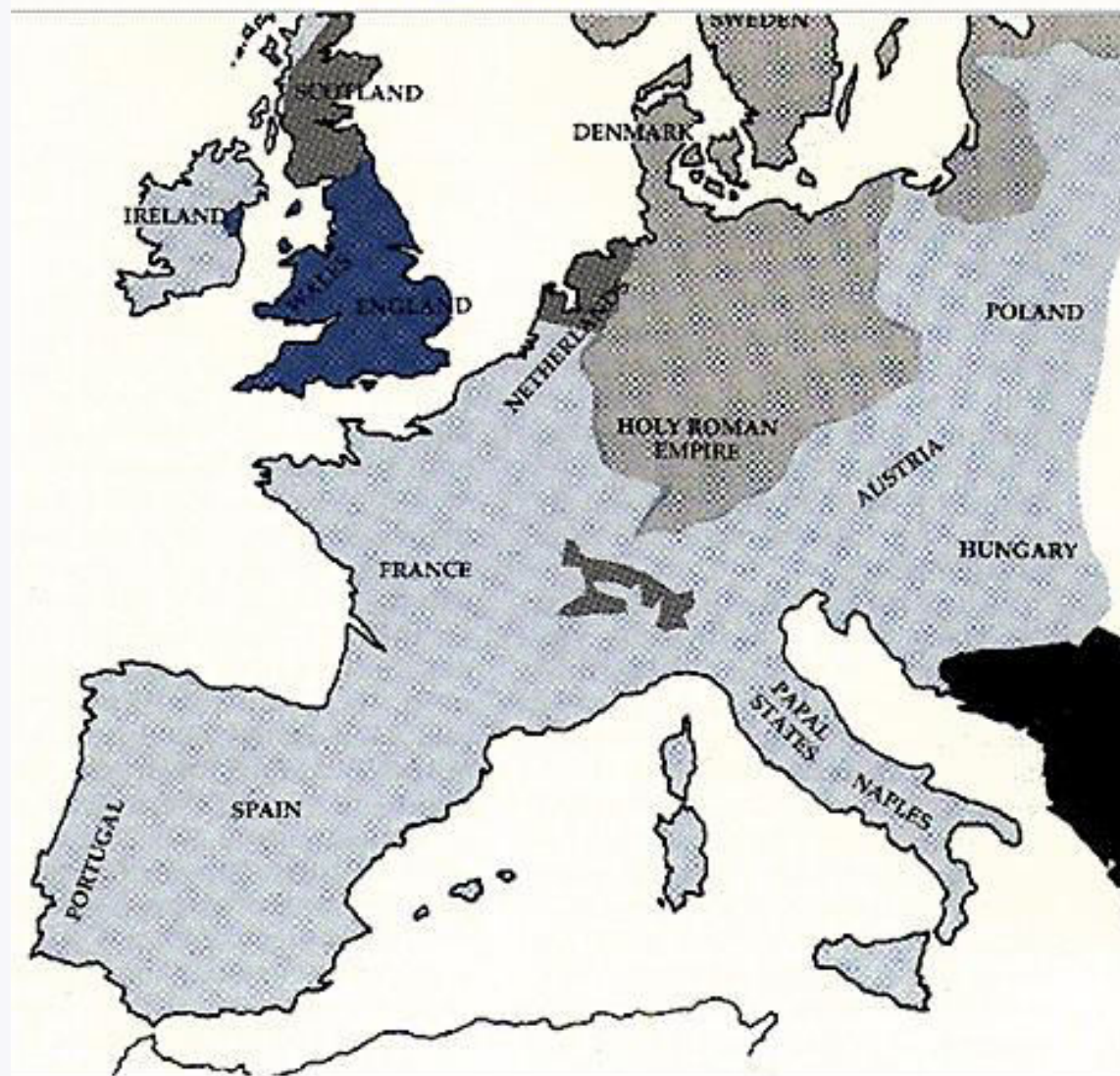
Henrik: - De ez szemétség!

Pápa: - És ha az, akkor mi van? Mit fogsz csinálni? Alapítasz egy saját egyházat, áttéríted az egész országot, csak hogy megszabadulj a feleségedtől?

Henrik:

EUROPE AFTER THE REFORMATION

MAP KEY

Catholic

Anglican

Lutheran

Reformed

Orthodox

- **Köszönöm a figyelmet!**